

Situació límit a Mallorca

Mallorca viu al límit de les seves possibilitats: cada vegada més turistes, més construcció, menys aigua, més consum elèctric, més gent... El principal grup ecologista, el GOB, inicia una campanya pedagògica per fer entendre que és hora d'aturar.

La llum elèctrica, a Mallorca, comença a ser un bé a preservar. De fet, aquest últim mes hi ha hagut interrupcions de subministrament constants que han deixat a les fosques tot Mallorca o una part. De l'aigua, ja s'ha dit tot: la sequera i el sobreconsum han dut a una situació de tanta gravetat que, si les pluges de tardor no arribassin amb les generoses quantitats habituals, la situació esdevendria "dramàtica", segons el govern. La construcció, mentrestant, no para de créixer a tota l'illa: al litoral, a l'interior, sobre sòl urbà, urbanitzable o rústic, pertot arreu. Igualment, la demografia sembla un cavall desbocat. Cada estadística enfonsa l'anterior. Les Balears en general i Mallorca en particular augmenten la població d'una forma espectacular: un 12% en manco d'una dècada, de poc més de 700.000 habitants el 1990 a quasi 800.000 el 1998. Els turistes que aterren en algun dels tres aeroports de les Illes semblen que competesquin contra ells mateixos per batre rècords: cada any són més... En fi, un panorama que tothom coneix i que ara, per primera vegada, ha analitzat en detall i de forma global el GOB (Grup d'Ornitologia Balear i de Defensa de la Natura). Aquesta entitat ecologista no dubta a qualificar de "catastròfica" la situació futura de les Balears, si no es prenen mesures de xoc, i ràpidament. D'aquí ve la necessitat

d'aquesta campanya "Mallorca al límit. És hora d'actuar". Si el propòsit és especialment pedagògic i vol ajudar la població a prendre consciència de la situació, el destinatari últim és, clarament, el govern. Només una institució, el govern de les Illes Balears, té capacitat per a aprovar aquestes me-

gia" (per això s'explicarà a tots els municipis el llarg document), tot-hom s'adona que els ecologistes comencen a posar-se nerviosos. Ha passat un any de govern progressista i el GOB no veu grans avenços. Segons els dirigents de l'associació (Miquel Àngel March, Joan Rita i Aina Llauger),

"ha passat quasi un any d'ençà de la presa de possessió i la situació, quant a normes legislatives i reglamentàries, i quant a mesures cautelars, és gairebé la mateixa del principi. La quasi absoluta majoria de lleis que el govern va anunciar que faria són per enllestir. Això vol dir que l'aprovació i execució pot trigar mesos o anys".

Els dirigents ecologistes no es proposen de tirar a ferir contra el govern. De fet, la campanya s'ha plantejat com una mena d'esperonament tàctic de l'executiu. Els ecologistes faran "pedagogia" per-

tot arreu de les Balears amb la intenció de difondre la idea que és imprescindible d'aturar el creixement desbocat. Amb això, el govern podria tenir una "excusa" perfecta per a ésser molt més agosarat en la legislació. A instàncies d'aquest setmanari, el GOB va explicar que no té previst de fer cap gran manifestació. Cal recordar que les manifestacions més grans, amb més incidència social, dutes a terme a les Balears foren organitzades pel GOB (com la més recent del 20 de novembre de 1998, amb més de 20.000 assistents). El poder

sures que el GOB proposa: reduir la capacitat d'allotjament i d'edificació tant de sòl urbà i urbanitzable com de sòl rústic; establir i reduir el nombre de turistes i, en general, posar fre al creixement demogràfic; gestionar de forma racional i sostenible els recursos naturals; impedir la construcció de noves grans infraestructures, especialment les de transport, com ara autopistes, autovies, ports, aeroports...

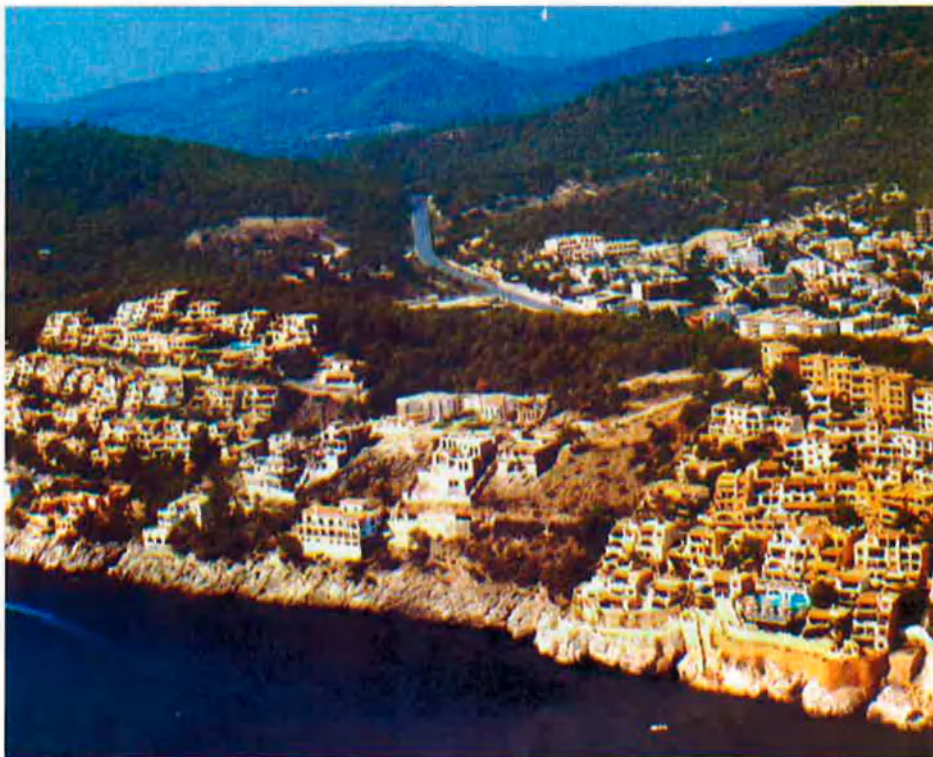
Tot i que el GOB insisteix a dir que la campanya no va "contra" el govern, sinó que vol fer "pedago-

polític, del color que sigui, tem la capacitat de mobilització dels ecologistes. El GOB, que n'és conscient, no "preveu" cap manifestació. Es a dir, no amenaça el govern. Però tampoc no ho descarta. Per tant, implícitament, ja fa una advertència clara que, si a la fi de la campanya ara engegada (final del 2001), no hi ha avenços substancials, és més que possible que convoqui una manifestació en favor de l'aturada del creixement. Seria, per al govern format pel PSIB-PSOE, PSM, EU i els Verds, un cop duríssim a la seva credibilitat.

Crisi i solucions. Segons el GOB, la situació ambiental, els recursos naturals i la qualitat de vida de les Balears es troben en plena crisi.

Els plans de desenvolupament urbanístic aprovats fins el 1999 marcaven un sostre poblacional teòric (si s'executassin tots) de més de quatre milions de persones. La capacitat d'habitació actual (ja construïda) arriba a 1,4 milions. Els ecologistes consideren que les mesures adoptades pel Consell de Mallorca, per l'executiu de Matas (les Directrius d'Ordenació Territorial) i les del govern progressista només han aconseguit de reduir 350.000 places d'aquest sostre. I això és totalment insuficient, pel GOB. I encara ho és més si considerem l'augment constant de turistes: 10,7 milions el 1999; amb un augment mitjà d'un 5% anual.

Aquesta pressió demogràfica i turística té unes conseqüències negatives directes en els recursos: el consum d'aigua augmenta cada any devers un 7% (i cal recordar que les Balears i Mallorca passen actualment la sequera més greu d'aquests darrers cinquanta anys); el consum energètic puja anualment d'un 8% a un 12%; els residus es disparen: l'any passat van créixer un 9,4%... Segons el GOB, és evident que les mesures que el nou executiu impulsa per millorar la gestió de l'aigua o dels residus poden acabar en no res contra el potencial de creixement del consum, a conseqüència directa de l'augment de turistes i residents.

Els ecologistes del GOB reclamen del govern balear una reducció "dràstica" del creixement urbanístic.

Tot aquest panorama fa pensar als ecologistes que és imprescindible no solament d'abordar reformes profundes de la legislació territorial, econòmica, turística o ambiental, sinó d'adoptar també, i amb la màxima urgència, "mesures cautelars per a congelar el creixement desbocat". L'advertència al govern esdevé una crítica rotunda quan l'associació ecologista avalua que el Pacte de Progrés, redactat i signat per les forces polítiques que gestionen els consells insulars i el govern, compromet les institucions a canviar un model territorial absolutament insosteni-

ble i a aprovar un seguit de lleis i plans per aconseguir aquest objectiu. "Ha passat un any i encara esperam mesures clares i valentes que apuntin a aquesta finalitat".

Les mesures concretes que el GOB creu que cal emprendre per donar contingut als objectius generals esmentats són de dos tipus. D'una banda, canvis de la normativa vigent, amb el propòsit de reformar les Directrius d'Ordenació del Territori per fer-les, en general, molt més restrictives, de manera que limitin dràsticament les possibilitats edificatòries. Però mentre aquests canvis legislatius segueixen el seu llarg camí parlamentari, cal que el govern adopti "mesures cautelars", restringint moltíssim, i de cop, les possibilitats d'edificació, reduint estrictament el nombre de llicències que pot atorgar cada ajuntament i impedit completament la construcció de camps de golf i de ports esportius.

El GOB considera que aquestes mesures són "imprescindibles" per a abordar després, amb la "tranquil·litat necessària", un nou model de desenvolupament sostenible per a les illes Balears.

Un exemple de la pressió urbanística al litoral balear.
El GOB vol una moratòria de la construcció.

Miquel Payeras.